

Entorn del concepte *empresa*

Joan Martí i Castell

Director del Servei de Relacions Exteriors
de l'Institut d'Estudis Catalans (SEREIEC)

Una exaltació de l'**economicisme** ha connotat negativament el terme **empresa**; fins al punt que si una iniciativa o una institució reben aquest nom sovint s'interpreten com a excessivament lligades a l'objectiu del guany material.

Empresa deriva del verb **emprendre**, 'iniciar una activitat que suposa un esforç considerable i que inclou dificultats, riscos'; el mot duu implícites dues idees: la voluntat d'actuació i l'acceptació de les fatigues que comporta la decisió; no és allò que hauríem d'esperar de tothom? I continuant amb els derivats, **emprenedor** o **emprenedora**, **empresari** o **empresària**, **empresarial** i **empresariat** al·ludeixen, respectivament, a 'persona que amb coratge posa en execució els seus designis', 'persona que dirigeix o que participa en una empresa', 'allò que pertany a l'empresa o l'empresariat', 'conjunt d'empresaris o empresàries'.

Empresa apareix ja en Ramon Llull (1232 - v. 1316) amb el sentit de 'cosa que es posa en marxa'.

Com que *emprendre* deriva de *prendre*, que originàriament volia dir 'agafar', 'copiar', el canvi semàntic que han sofert els termes *empresa*, *empresari* -ària, etc., potser l'hem de cercar en comportaments que han sublimat la finalitat d'agafar, d'obtenir beneficis.

La història dels mots és un reflex de la realitat social. Som els usuaris els qui provoquem que es transformin semànticament.

La consciència que un materialisme irracional amenaça amb una alienació que fa perdre l'hegemonia de l'humanisme ha injectat continguts nous a la idea 'empresa', que als nostres dies utilitzem gairebé exclusivament amb el significat especialitzat: 'societat mercantil que es dedica a la producció, la comercialització, el subministrament'.

trament o l'explotació de béns i de serveis a fi d'obtenir-ne un benefici'; el significat de la llengua general i comuna en resta allunyat...

[*Món Empresarial*, desembre 2000]